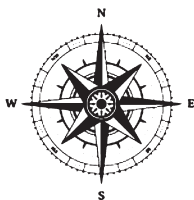

Шкільна бібліотека

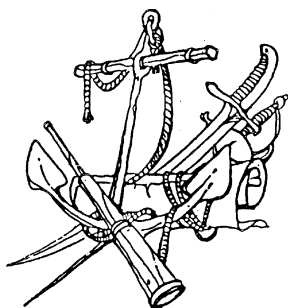
Роберт Луїс
Стівенсон

Острів екарбів

Роман

Харків
«Фоліо»
2018

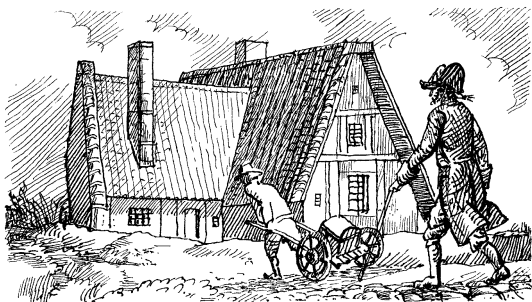

НЕЗВАЖЛИВОМУ ЧИТАЧЕВІ

Як повісті про моряків,
Про острови, пригоди, шквали,
Про тайни схованих скарбів
І мандрівців, що їх шукали,
Про лиходіїв, що зливали
Людською кров'ю чардаки, —
Як до смаку тобі припали,
Юначе, давні ті книжки,

Як Купер, Белентайн старий
Для тебе автори бажані, —
До рук ти сміливо бери
Просте моє оповідання.
Коли ж вітрила в океані
Тебе не надять, — то покинь:
Хай зникне в тьмі пірат останній,
А з ним і я, як марна тінь.

Частина перша
СТАРИЙ ПІРАТ

Розділ І
СТАРИЙ МОРСЬКИЙ ВОВК
У КОРЧМІ «АДМІРАЛ БЕНБОУ»¹

Сквайр² Трілоні, лікар Лайвсі та інші джентльмени попросили мене написати все, що я знаю про Острів Скарбів. Вони хочуть, щоб я розповів усю історію від початку до кінця, не приховуючи нічого, крім розташування острова, та й то тільки тому, що й досі звідти не вивезли всі скарби. Отже, я беру перо цього 17... року і повертаюся думками до тих часів, коли мій батько мав корчму «Адмірал Бенбою» і коли засмаглий старий моряк зі шрамом від шаблі на щоці оселився під нашим дахом.

Я пам'ятаю, ніби все це було тільки вчора, як він підійшов, важко ступаючи, до дверей нашої корчми, а слідом за ним везли на тачці морську скриню. Це був високий, міцний, огрядний чоловік з темним, засмаглим обличчям. Засмаль-

¹ Бенбою — англійський адмірал, який жив наприкінці XVII століття.

² Сквайр — поміщик.

цьована косичка стирчала над коміром його брудної синьої куртки. Руки в нього були зашкарублі, порізані, з чорними поламаними нігтями, а шабельний шрам на щоці — бруднувато-білявого кольору зі свинцевим відтінком. Пригадую, як він окинув поглядом бухту і тихенько свиснув, а потім раптом затяг давню морську пісню, що так часто наспівував і потім:

П'ятнадцять хлопців на скрині мерця.
Йо-го-го, ще й пляшечка рому!

Голос у нього був старечий, хрипкий, верескливий, немов рипучі важелі кабестана¹.

Потім він постукав у двері кінцем палиці, що скидалася на гандшпуг², і, коли вийшов мій батько, грубо зажадав від нього склянку рому.

Йому винесли ром, і він почав поволі його пити, як великий знавець, смакуючи кожен ковток і все ще поглядаючи на скелі й на нашу вивіску.

— Бухта нічого собі, — пробурмотів він на решті. — Непогане місце для шинку. Багато народу, хазяїне?

Батько відповів, що, на жаль, народу тут буває дуже мало.

— То й добре! — сказав моряк. — Каюта саме для мене. Гей, ти, голубе! — гукнув він чоловікові, який віз тачку. — Під'їжджай сюди, допоможи мені втягти скриню. Я тут затримаюсь трохи, — вів він далі. — Чоловік я простий. Ром, шинка, ячня — і більше мені нічого не треба. Хіба тільки ще ота скеля, з якої видно в морі кораблі... Як мене зва-

¹ Кабестан — механізм для пересування вантажу.

² Гандшпуг — дерев'яний або залізний важіль, щоб піднімати і пересувати важкі речі на кораблі.

ти? Ну що ж, зовіть капітаном. Еге, я бачу, що вас турбує... Маєте!

І він кинув на поріг три чи чотири золоті монети.

— Коли ці скінчаться, можете прийти і сказати, — промовив він суворо і глянув на батька, як командир на підлеглого.

І справді, хоч одяг у нього був поганенький, а мова дуже брутальна, проте він зовсім не скидався на звичайного матроса. Швидше можна було подумати, що це штурман або шкіпер, який звик карати й бити непокірних. Чоловік з тачкою розповів нам, що незнайомець прибув з поштовим диліжансом учора вранці до «Готелю Короля Георга» і розпитував, які є корчми на березі. Почувши, мабуть, добрі відгуки про нашу корчму й довідавшись, що вона розташована у відлюдному місці, капітан обрав її. Оце й усе, що ми змогли дізнатися про нашого гостя.

То був дуже мовчазний чоловік. Цілими днями він вештався біля затоки або здирався на скелі з мідною підзороною трубою. А вечорами сидів у вітальні в кутку, біля вогню, змішував ром з водою і пив цю міцну суміш. Здебільшого він нічого не відповідав, коли до нього зверталися. Тільки кинув раптом лютий погляд і засопе носом, немов корабельна сирена в тумані. Ми й наші відвідувачі незабаром навчилися не турбувати його. Кожного дня, повернувшись з прогулянки, він запитував, чи не з'являлися на нашій дорозі якісь моряки. Спочатку ми гадали, що він питає про це, шукаючи собі підходящої компанії. Але незабаром помітили, що він, навпаки, старається їх уникати. Коли якийсь моряк, пробираючись прибережною

дорогою до Бристоля, завертав до «Адмірала Бен-боу», наш капітан наважувався вийти в загальну кімнату, тільки спочатку поглянувши на відвідувача з-під завіски на дверях. У присутності такого гостя він завжди сидів тихенько, наче миша.

Для мене все це не було таємницею, бо я став, так би мовити, співучасником його тривоги. Якось він одвів мене вбік і пообіцяв платити мені чотири срібних пенси першого числа кожного місяця, якщо я «пильнуватиму одноногого моряка» і повідомлю його, тобто капітана, відразу, як тільки цей моряк з'явиться поблизу. Коли ж надходило перше число і я звертався до нього по обіцяну винагороду, він тільки сопів носом і люто поглядав на мене. Але вже до кінця тижня змінював свій гнів на ласку, приносив мені чотирипенсовик і повторював наказ «пильнувати одноногого моряка».

Навряд чи треба казати вам, як мучив мою уяву цей одноногий моряк. Уночі під час шторму, коли вітер хитав усі стіни нашого будинку, а прибії ревів у затоці й скелях, цей моряк ввижався мені у сні в тисячах образів, страшний, мов тисяча дияволів. Іноді я бачив його з ногою, відрізаною до коліна; іноді — відтятою по самісіньке стегно. Часто він з'являвся переді мною у вигляді жажливої потвори, що так і народилася з однією ногою, яка стирчала з середини тулуба. На цій одній нозі він ганявся за мною, перескакуючи через паркани і рівчаки. Отже, недешево діставалися мені оті щомісячні чотири пенси; я розплачувався за них страхливими снами.

Та хоч який страшний був для мене одноногий моряк, зате самого капітана я боявся куди менше,